

Ім'я користувача:
Полтавський інститут економіки і права Полтавськи...

ID перевірки:
1016310086

Дата перевірки:
02.06.2024 11:49:52 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet

Дата звіту:
04.06.2024 10:50:24 EEST

ID користувача:
100011299

Назва документа: Курсова робота_Тупас Сергій Олександрович

Кількість сторінок: 26 Кількість слів: 5171 Кількість символів: 42466 Розмір файлу: 163.00 KB ID файлу: 1016106836

34.8% Схожість

Найбільша схожість: 24.7% з Інтернет-джерелом (<http://academysps.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/diplomna-rob..>)

34.8% Джерела з Інтернету

1000

Сторінка 28

Пошук збігів з Бібліотекою не проводився

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»

Полтавський фаховий коледж

Циклова комісія правознавства

Курсова робота

з дисципліни «Теорія держави та права» на тему:

«Політична система суспільства»

Виконав:

здобувач 1 курсу,

групи ПЗ-23-2 фмб-рІ

Тупас Сергій Олександрович

Науковий керівник: старший викладач

Стрілько Дмитро Леонідович

Полтава 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ПОНЯТТЯ ТА ТИПОЛОГІЯ ПОЛІТИЧНИХ СИСТЕМ.....	6
РОЗДІЛ II. ФУНКЦІОНУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ СУСПІЛЬСТВА.....	11
РОЗДІЛ III. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	17
ВИСНОВКИ.....	22
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	24

ВСТУП

Актуальність обраної теми. Політична система є фундаментальним елементом організації будь-якого суспільства, оскільки вона визначає механізми прийняття рішень, розподіл влади, забезпечення порядку та регулювання взаємовідносин між різними соціальними групами. Розуміння політичної системи дозволяє виявити її вплив на стабільність суспільства, розвиток економіки, рівень соціальної справедливості та демократичні процеси.

Актуальність дослідження політичних систем зумовлена кількома факторами:

1. Динамічні зміни в світі. У сучасному глобалізованому світі політичні системи перебувають у постійному русі та зміні, що зумовлено новими викликами, такими як економічні кризи, зміна клімату, масові міграції, тероризм та інші фактори. Розуміння цих змін допомагає передбачати та адаптуватися до нових умов.

2. Трансформація політичних систем. Багато країн проходять через періоди трансформацій, включаючи переходи від авторитаризму до демократії або навпаки. Аналіз цих процесів дозволяє виявити закономірності та потенційні наслідки для суспільства.

3. Пошук ефективних моделей управління. Дослідження політичних систем сприяє виявленню найбільш ефективних моделей державного управління, що можуть бути використані для підвищення рівня життя громадян, забезпечення стабільності та розвитку суспільства.

4. Забезпечення прав і свобод. Вивчення політичних систем дозволяє оцінити, наскільки вони сприяють захисту прав і свобод громадян, розвитку демократії та верховенства права. Це особливо важливо в контексті міжнародних зобов'язань країн щодо дотримання прав людини.

5. Регіональні особливості. Політичні системи різних країн і регіонів мають свої унікальні особливості, що впливають на їх функціонування.

Дослідження цих особливостей допомагає краще зрозуміти місцеві контексти та підходи до вирішення проблем.

Отже, дослідження політичної системи суспільства є актуальним не лише з наукової точки зору, але й з практичного боку, оскільки воно сприяє глибшому розумінню механізмів функціонування держави та суспільства, а також пошуку шляхів для їхнього вдосконалення та розвитку.

Об'єктом дослідження є політична система суспільства як комплекс інститутів, норм, процесів і відносин, що визначають функціонування політичної влади та управління в суспільстві.

Предметом дослідження є структурні компоненти, функції, механізми та динаміка розвитку політичних систем у різних країнах, а також сучасні тенденції та виклики, що впливають на політичні системи у глобальному контексті.

Метою дослідження є визначити структуру, функції та роль політичної системи у сучасному світі, а також виявити основні тенденції та виклики, що стоять перед політичними системами різних країн.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати основні наукові підходи та концепції, що стосуються політичних систем.
2. Встановити взаємозв'язок між основними компонентами політичної системи.
3. Виокремити основні функції політичної системи.
4. Провести історичний огляд розвитку політичних систем у різних країнах.
5. Визначити сучасні тенденції та виклики, що впливають на політичні системи.

Бібліографічний огляд літератури. Теоретико-правовий аналіз політичних систем досліджували Гільбург А.М., Журавський В.С., Скакун О.Ф., Матвійчик А., Цвік М. В., Пильгун Н. В., Слущька О. С., Кельман М. С., Мурашин О. Г., Приходько С., Ільченко А., Макарець С., Проскуріна О.,

4

Савченко І. Г., Буник В., Гринюк Р.Ф., Панчишин А.В., Смолянук В. Ф., Крутій В. О., Теремко В. та інші.

Відзначаючи здобутки зазначених науковців у формуванні та розвитку сучасних поглядів на політичну систему суспільства, звернемо увагу на доцільність спрямування пізнавального потенціалу на певне доповнення, інколи переосмислення або розробку тих аспектів, що залишилися поза увагою вчених.

Методи дослідження. В ході дослідження були використані різноманітні методи:

- ✓ діалектичний метод;
- ✓ системно-функціональний метод;
- ✓ логічний метод;
- ✓ метод сходження;
- ✓ порівняльно-правовий метод.

Структура курсової роботи складається зі вступу, 3-ох розділів, висновків, списку використаної літератури.

РОЗДІЛ I. ПОНЯТТЯ ТА ТИПОЛОГІЯ ПОЛІТИЧНИХ СИСТЕМ

Політична система суспільства — це сукупність державних органів, політичних партій, громадських організацій, засобів масової інформації та інших інститутів, які взаємодіють між собою і спрямовані на організацію політичної влади, управління суспільством та забезпечення суспільного порядку. Політична система визначає правила та норми, за якими здійснюється політична діяльність, розподіл влади та прийняття рішень у державі.

Політична система складається з:

- політичних інститутів;
- норм та цінностей, що регулюють політичні відносини;
- політичних відносин та процесів;
- політичної культури та ідеологій [5, с. 27].

Елементи політичної системи

1. Держава. Держава є центральним елементом політичної системи, що виконує функції управління суспільством, забезпечення правопорядку, захисту прав і свобод громадян, а також регулювання економічних і соціальних процесів. Основні органи державної влади включають законодавчу, виконавчу та судову гілки влади.

2. Політичні партії. Політичні партії є добровільними об'єднаннями громадян, які прагнуть до здобуття та реалізації політичної влади для реалізації своїх програм і ідеалів. Партії беруть участь у виборах, формуванні уряду, а також у здійсненні контролю за діяльністю влади.

3. Громадські організації та рухи. Громадські організації та рухи об'єднують громадян для захисту спільних інтересів, вирішення соціальних проблем, впливу на політичні рішення. До них належать профспілки, екологічні рухи, правозахисні організації, молодіжні та інші об'єднання.

4. Засоби масової інформації (ЗМІ). ЗМІ виступають посередниками між владою та суспільством, поширюючи інформацію про політичні процеси, діяльність політичних інститутів та події у країні. Вони відіграють важливу роль у

6

формуванні громадської думки та політичної культури.

5. Політичні еліти та лідери. Політичні еліти складаються з осіб, які займають ключові позиції в політичній системі і здійснюють вплив на прийняття політичних рішень. Політичні лідери, зокрема, формують політичний курс, представляють інтереси різних соціальних груп та спрямовують розвиток суспільства.

6. Політична культура та ідеології. Політична культура включає сукупність переконань, цінностей, норм і поведінкових моделей, які характеризують політичну діяльність суспільства. Ідеології формують основу політичних програм, впливають на вибір політичних цілей та методів їх досягнення [22, с. 307].

Таким чином, політична система є складною і багатогранною структурою, що забезпечує функціонування держави, підтримку суспільного порядку та реалізацію інтересів громадян.

Політичні системи можуть класифікуватися за різними критеріями, що дозволяє глибше зрозуміти їхню структуру, функції та особливості. Ось деякі з основних критеріїв, за якими здійснюється типологія політичних систем:

За формою державного правління:

1. Монархія

- Абсолютна монархія. Монарх має необмежену владу (наприклад, Саудівська Аравія).
- Конституційна монархія. Влада монарха обмежена конституцією, існує парламент (наприклад, Велика Британія, Японія).

2. Республіка

- Президентська республіка. Президент є головою держави і уряду, має значні повноваження (наприклад, США, Бразилія).
- Парламентська республіка. Парламент має головну роль, прем'єр-міністр очолює уряд (наприклад, Німеччина, Італія).
- Змішана республіка. Поєднує елементи президентської та парламентської республіки (наприклад, Франція, Україна).

За політико-адміністративною структурою:

7

1. Унітарна держава. Центральний уряд має повну владу, місцеві органи влади підпорядковані центру (наприклад, Франція, Японія).

2. Федеративна держава. Влада розподілена між центральним урядом і регіональними органами влади, кожен рівень має свої повноваження (наприклад, США, Німеччина, Росія).

3. Конфедерація. Союз суверенних держав, які зберігають більшість своїх повноважень, а центральний уряд має обмежені функції (наприклад, Європейський Союз у деяких аспектах).

За політичним режимом:

1. Демократія.

- Пряма демократія. Громадяни безпосередньо беруть участь у прийнятті рішень (наприклад, Швейцарія на місцевому рівні).
- Представницька демократія. Громадяни обирають представників, які приймають рішення від їх імені (наприклад, більшість сучасних держав).

2. Авторитаризм. Влада зосереджена в руках однієї особи або невеликої групи, політична опозиція обмежена (наприклад, Білорусь, Китай).

3. Тоталітаризм. Влада контролює всі аспекти життя суспільства, включаючи економіку, культуру, приватне життя (наприклад, Північна Корея, історично - СРСР при Сталіні) [10, с. 397].

За рівнем політичної участі:

1. Ліберальні політичні системи. Високий рівень політичної свободи, активна участь громадян у політичному житті (наприклад, країни Західної Європи, США).

2. Обмежено-плюралістичні політичні системи. Обмежені можливості для політичної участі, існують формальні демократичні інститути, але їхня роль незначна (наприклад, деякі країни Латинської Америки, Азії).

3. Тоталітарні політичні системи. Відсутність політичної свободи, повний контроль держави над суспільством (наприклад, Північна Корея).

За ідеологічною основою:

1. Ліберальні системи. Засновані на ідеях індивідуальної свободи, прав людини, ринкової економіки (наприклад, США, Велика Британія).

2. Соціалістичні системи. Засновані на ідеях соціальної справедливості, державного контролю над економікою, рівності (наприклад, Куба, історично - СРСР).

3. Ісламські політичні системи. Засновані на релігійних принципах ісламу, закони Шаріату (наприклад, Іран, Саудівська Аравія) [2, с. 7 - 10].

Ця класифікація дозволяє краще розуміти різноманіття політичних систем у світі, їхню структуру, функціонування та особливості розвитку.

Порівняльний аналіз політичних систем дозволяє виявити їхні сильні та слабкі сторони, особливості функціонування та вплив на суспільство. Ось порівняльний аналіз монархічних, республіканських, авторитарних і демократичних політичних систем.

Переваги абсолютної монархії: швидке прийняття рішень завдяки зосередженню влади в одних руках; стабільність влади, оскільки монарх має тривалий термін правління. Недоліки абсолютної монархії: відсутність політичних свобод і можливості для громадян впливати на прийняття рішень; високий ризик зловживання владою та корупції. Наприклад, Саудівська Аравія.

Переваги конституційної монархії: поєднання стабільності монархії з демократичними інститутами; монарх виконує символічну роль, тоді як реальна влада належить парламенту. Недоліки конституційної монархії: можливі конфлікти між монархом і парламентом; високі витрати на утримання монархії. Наприклад, Велика Британія, Японія.

Переваги президентської республіки: чіткий розподіл повноважень між гілками влади; президент має значні повноваження, що дозволяє оперативно реагувати на виклики. Недоліки президентської республіки: можливі конфлікти між виконавчою та законодавчою гілками влади; високий ризик концентрації влади в руках президента. Наприклад, США, Бразилія.

Переваги парламентської республіки: влада зосереджена в парламенті, що забезпечує колективне прийняття рішень; прем'єр-міністр, як голова уряду,

відповідальний перед парламентом. Недоліки парламентської республіки: можлива нестабільність уряду через часті зміни коаліцій; складність у прийнятті рішень через багатопартійність. Приклад, Німеччина, Італія.

Переваги змішаної республіки: баланс повноважень між президентом і парламентом; гнучкість у політичному управлінні. Недоліки змішаної республіки: можливі конфлікти між президентом і прем'єр-міністром; складність у визначенні повноважень кожної гілки влади. Приклад, Франція, Україна.

Переваги авторитаризму: висока ефективність прийняття рішень; можливість швидкого проведення реформ. Недоліки авторитаризму: відсутність політичних свобод та участі громадян у політичному житті; високий ризик репресій та порушень прав людини; нестабільність влади через відсутність легітимної зміни лідерів. Приклад, Білорусь, Китай.

Переваги представницької демократії: громадяни обирають представників, які мають спеціалізовані знання для прийняття рішень; стабільність політичної системи. Недоліки представницької демократії: можливість відчуження представників від виборців; вплив лобістських груп на прийняття рішень. Приклад, США, більшість країн Західної Європи [16, с. 197].

Кожна політична система має свої унікальні характеристики, переваги та недоліки. Вибір оптимальної політичної системи залежить від історичних, культурних, економічних і соціальних умов конкретної країни. Демократія, зокрема, представляє модель, що надає громадянам найбільші можливості для участі в політичному житті та захисту своїх прав, тоді як авторитарні системи можуть забезпечувати швидке прийняття рішень, але часто ціною особистих свобод та прав людини.

РОЗДІЛ II. ФУНКЦІОНУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ СУСПІЛЬСТВА

Інститути політичної системи — це організації та структури, які здійснюють політичну владу, забезпечують прийняття та виконання політичних рішень, а також підтримують функціонування політичної системи загалом. Вони включають державні органи, політичні партії, громадські організації, засоби масової інформації та інші важливі елементи.

Державні інститути:

1. Законодавча влада (парламент, конгрес, національні збори). Вищий представницький орган держави, який ухвалює закони, контролює виконавчу владу і представляє інтереси громадян. Виконує наступні функції: ухвалення законодавства, контроль за діяльністю уряду, затвердження бюджету, ратифікація міжнародних договорів.

2. Виконавча влада (президент, уряд, міністерства). Органи, відповідальні за виконання законів і управління державою. Функції: виконання законів і рішень парламенту, управління внутрішніми та зовнішніми справами держави, розробка і реалізація державної політики.

3. Судова влада (суди, конституційний суд, верховний суд). Незалежні органи, які здійснюють правосуддя, забезпечують дотримання законів та захист прав громадян. Функції: розгляд і вирішення правових спорів, захист конституційних прав і свобод громадян, контроль за конституційністю законодавства і дій виконавчої влади.

4. Партії є основними суб'єктами політичного життя, що представляють інтереси різних соціальних груп та беруть участь у виборах. Функції: сисування кандидатів на виборні посади, формування уряду у разі перемоги на виборах, представлення і захист інтересів своїх виборців, розробка та просування політичних програм і ідеологій.

5. Громадські організації та рухи (профспілки, екологічні рухи,

правозахисні організації, молодіжні об'єднання) об'єднують громадян для захисту спільних інтересів, впливу на політичні рішення і контроль за діяльністю влади. Функції: висловлення та захист інтересів громадян, моніторинг та критика дій влади, пропаганда та освіта громадян.

6. Засоби масової інформації (ЗМІ) є важливим інститутом, що забезпечує інформування громадян про політичні події та процеси, а також здійснює контроль за діяльністю влади. Функції: інформування громадян про політичні події та процеси, формування громадської думки, контроль та критика дій влади, пропаганда політичних ідей та програм.

7. Політичні еліти складаються з осіб, які займають ключові позиції в політичній системі і здійснюють значний вплив на прийняття рішень. Функції: формування політичного курсу держави, прийняття ключових політичних рішень, представлення інтересів різних соціальних груп.

8. Виборчі інститути. Виборчі комісії та інші органи забезпечують організацію та проведення виборів, підрахунок голосів і оголошення результатів. Функції: організація виборчого процесу, забезпечення дотримання виборчого законодавства, підрахунок голосів та оголошення результатів виборів.

9. Конституційні суди та інші наглядові органи забезпечують дотримання конституції, розглядають конституційні спори та контролюють законність дій органів влади. Функції: захист конституційних прав і свобод громадян, контроль за конституційністю законів та дій органів влади, розгляд конституційних спорів [20, с. 411].

Таким чином, інститути політичної системи є ключовими елементами, що забезпечують стабільність, ефективність та легітимність політичного процесу в державі. Вони взаємодіють між собою, формуючи складну і багатогранну структуру, яка регулює політичне життя суспільства.

Політичні партії і громадські організації відіграють важливу роль у політичній системі країни, забезпечуючи представництво і вплив громадян на прийняття політичних рішень, формулювання державної політики та контроль за діяльністю влади. Ось детальний опис їхніх ролей і функцій:

Роль політичних партій:

1. Представлення інтересів громадян. Політичні партії є основними засобами представництва інтересів різних соціальних груп і шарів населення. Вони об'єднують громадян, які мають спільні погляди та цінності, і представляють їх у політичному процесі.

2. Формування політичного курсу. Політичні партії розробляють політичні програми та ідеології, в яких висловлюють свої погляди на ключові питання. Вони визначають політичний курс країни і пропонують свої рішення щодо розв'язання актуальних проблем.

3. Участь у виборчих процесах. Політичні партії представляють кандидатів на виборних посадах. Вони здійснюють активну політичну агітацію і мобілізують виборців на виборчі кампанії.

4. Формування уряду. Після виборів політичні партії, які отримали підтримку виборців, можуть створювати уряди і визначати ключові напрямки внутрішньої та зовнішньої політики.

5. Контроль за владою. Політичні партії виконують роль опозиції, яка контролює діяльність уряду, вимагає відповідальності за прийняті рішення та недопущення корупції [21, с. 81].

Роль громадських організацій:

1. Захист прав і свобод громадян. Громадські організації відстоюють права та свободи громадян, зокрема права на участь у політичному житті, свободу слова, право на справедливий суд тощо.

2. Моніторинг діяльності влади. Вони ведуть моніторинг за діяльністю влади, оцінюють її рішення, виступають з критикою та пропозиціями щодо політики держави.

3. Участь у розробці законодавства. Громадські організації беруть участь у розробці законопроектів та ініціюють законодавчі ініціативи.

4. Освіта громадян. Вони проводять освітню роботу, підвищуючи рівень політичної грамотності та активну участь громадян у політичному процесі.

5. Публічна інформація та просвітництво. Громадські організації

займаються публікацією інформації, проведенням публічних обговорень, форумів, конференцій для залучення громадськості до обговорення важливих питань.

6. Захист навколишнього середовища та екології. Екологічні організації здійснюють захист навколишнього середовища, пропонують екологічні програми та вимагають впровадження екологічних стандартів [14, с. 218].

Взаємодія політичних партій і громадських організацій:

1. Співпраця у сфері законодавчого процесу. Політичні партії можуть співпрацювати з громадськими організаціями для внесення законопроектів та вдосконалення законодавства.

2. Підтримка партіями ініціатив громадських організацій. Політичні партії можуть підтримувати ініціативи громадських організацій та включати їх у свої програми.

3. Дебати та публічні обговорення. Громадські організації можуть організувати дебати та публічні обговорення з участю політичних партій.

4. Моніторинг політичних процесів. Громадські організації ведуть моніторинг за політичними процесами і діяльністю політичних партій [9, с. 347].

Отже, політичні партії і громадські організації взаємодіють для забезпечення високого рівня представництва і участі громадян у політичному житті, захисту прав і свобод громадян, розробки ефективної політики та забезпечення контролю за діяльністю влади. Вони грають ключову роль у формуванні демократичного суспільства та забезпеченні сталого розвитку країни. Ця взаємодія і взаємовплив сприяє підвищенню довіри громадян до політичних процесів і зміцненню демократії в країні. Таким чином, роль політичних партій і громадських організацій у політичній системі є надзвичайно важливою для забезпечення сталого і демократичного розвитку суспільства.

Політична система суспільства виконує різноманітні функції, які спрямовані на забезпечення стабільності, ефективності та розвитку суспільства. Ось основні функції політичної системи:

1. Правове регулювання. Політична система створює і реалізує правові норми, що регулюють поведінку і взаємодію членів суспільства. Вона забезпечує

правопорядок, захищає права і свободи громадян, регулює взаємини між різними соціальними групами та забезпечує соціальний порядок.

2. Управління. Політична система забезпечує управління суспільством через створення органів влади (уряд, парламент, президент, муніципалітети тощо), які виконують законодавчі, виконавчі та судові функції. Управління полягає в прийнятті та виконанні рішень, які впливають на соціально-економічний розвиток суспільства.

3. Політична соціалізація. Політична система передає політичні цінності, норми, ідеї і знання між поколіннями та в межах суспільства. Вона відіграє важливу роль у формуванні громадянської ідентичності і політичної культури, виховуючи громадян, які можуть активно участь у політичному процесі.

4. Мобілізація громадян. Політична система мобілізує громадян для участі в політичному житті, включаючи виборчі процеси, підтримку політичних партій та участь у громадських рухах. Вона сприяє формуванню активної громадянської позиції і залучає громадян до вирішення важливих суспільних питань.

5. Забезпечення стабільності та легітимності. Політична система забезпечує стабільність та легітимність урядових структур та політичних інститутів. Вона має механізми для вирішення конфліктів, забезпечення безпеки і захисту громадян від внутрішніх і зовнішніх загроз.

6. Поділ влади і контроль. Політична система забезпечує поділ влади між різними органами і рівнями влади, що дозволяє збалансувати інтереси різних соціальних груп. Вона забезпечує механізми контролю за владою і управлінням, що гарантує відповідальність перед громадськістю.

7. Зовнішні відносини. Політична система встановлює та підтримує зв'язки з іншими державами та міжнародними організаціями, розробляючи зовнішню політику і здійснюючи зовнішньополітичні дії.

8. Розвиток суспільства. Політична система сприяє соціально-економічному і культурному розвитку суспільства, забезпечуючи умови для інновацій, науки, освіти, технологій та іншого прогресу [3, с. 89].

Ці функції взаємодіють між собою і залежать від конкретних умов і потреб

суспільства. Ефективна політична система забезпечує рівновагу цих функцій і здатність справлятися з внутрішніми та зовнішніми викликами.

РОЗДІЛ III. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

На політичну культуру впливає ряд чинників, серед яких особливе місце посідає історичний. В історії України є три особливості, що мали важливий вплив на розвиток політичної культури. По-перше, українці багато віків були бездержавною нацією і не мали досвіду влади. По-друге, територія України була розчленована і на різні її частини здійснювався культурний і політичний вплив тих країн, до складу яких їх було включено. По-третє, постійно денаціоналізувалася провідна верства українського народу.

Важливий чинник – ментальність українства як нації, що має складну субетнічну структуру й розвивається на поліетнічній основі. Основним завданням у побудові і становленні української держави є саме психологічно виважена політика формування української за духом і формою еліти суспільства через обґрунтовану і відповідним чином забезпечену національну, молодіжну політику. У поєднанні з реформами в економічній та політичній сферах це забезпечить становлення українського народу як єдиної субетнічної структури на принципах правової демократичної держави [7, с. 74].

Особливо складно визначати тип політичної культури у трансформаційних суспільствах, що переживають процес переходу від однієї політичної системи до іншої. Як правило, в політичній культурі таких суспільств поєднуються різні системи цінностей, несумісні політичні орієнтації та протилежні типи політичної свідомості. Політичну культуру сучасного українського суспільства можна визначити як підданськоактивістську, основними рисами якої є плюралістичність, полісуб'єктність, суперечливість, рухливість, змінність.

Значним досягненням посткомуністичної України є наявність різних політичних поглядів, плюралізм концепцій і ідеологій. Плюралізм виявляє себе у кількох вимірах: політичної ідеології, політичної свідомості і політичної поведінки. Відбувся перехід від моноціннісного сприйняття політичного життя до плюралістичної картини владно-політичних відносин. Але виникає потреба у

формуванні загальнонаціональної ідеології, заснованої на культурноісторичному ґрунті. Вітчизняні науковці зазначають, що за роки незалежності України значно оновлено структурні елементи політичної культури, цінності, навички, орієнтації, методи та прийоми політичної діяльності. Суспільство поступово звикає до політичного плюралізму, багатоманітності підходів до розв'язання нагальних політичних проблем, відкритого висловлення свого ставлення до політичних інститутів. Стає нормою позитивна настанова на засвоєння світового досвіду, зростає відчуття включення України у світовий політичний процес. Але залишки старої радянської політичної культури, трансформуючись у нову систему цінностей, дають про себе знати у вигляді формального, відчуженого ставлення до офіційних політичних норм, цінностей та інститутів. Зважаючи на це, можна констатувати, що політична культура України поєднує в собі ознаки авторитарної моделі політичної культури з деякими демократичними і тоталітарними компонентами [17, с. 149].

Відомо, що процес політичної трансформації відбувається в трьох сферах: політичній системі, політичній культурі та політичній поведінці особистості. У сфері політичної культури трансформаційні процеси призводять до активізації процесу соціалізації індивіда, селекції політичних цінностей, вдосконалення політичних норм, формування принципово нової, орієнтованої на раціональні зміни політичної еліти. Модернізація політичної системи виявляється в її диференціації, умінні адекватно реагувати на виклики часу. Зміни політичної поведінки полягають в активізації та вдосконаленні форм залучення громадян до політичного процесу.

Однією з характерних ознак української політичної культури є полісуб'єктність. За радянських часів основним суб'єктом політики була держава, яка свідомо формувала підданський тип політичної культури. У часи незалежності України кількість суб'єктів, носіїв активістського типу політичної культури поступово зростає, проте слід відзначити наявність певної циклічності в активності українського населення щодо участі в політичних подіях [19, с. 113].

Кардинально, порівняно з тоталітаризмом, змінилася роль громадських організацій, затверджується багатопартійна система, зростає рівень політичної освіченості громадян. Проте якість суб'єктів політичної діяльності, рівень

демократизації політичної культури залишається недостатнім порівняно з розвинутими, стабільними країнами Європи. У цьому контексті завдання демократичної переорієнтації політичної культури передбачає низку першочергових змін у будові і функціонуванні політичних, і в тому числі державних, інститутів. Вони повинні бути спрямованими на підвищення ролі особистості, її інтересів та на організацію політичного співіснування ідейно різних сил.

Також для формування політичної культури демократичного типу великого значення набуває наявність конструктивної опозиції у державі, яка є своєрідним “контролером” діяльності владних структур. В Україні йде процес становлення опозиції як політичного інституту, свідченням чого є: по-перше, визрівання в межах української політичної системи національно орієнтованої та політично зрілої опозиції; по-друге, зміна владної еліти контрелітою легітимним шляхом; по-третє, активне обговорення в політико-правовому полі визначення статусу опозиції на законодавчому рівні. На сьогодні гострою проблемою залишається відсутність у країні відповідної культури та традиції опозиційної роботи, а також невизначеність формалізованого правового статусу опозиції, відсутність механізмів її діяльності [15, с. 67].

Політична культура трансформаційних суспільств дуже часто набуває демагогічного забарвлення, політичного критиканства та популізму. Політична критика – це ще не опозиція, у непоодиноких випадках вона є варіантом егоїстичного популізму. Демагогічні тенденції у політичній культурі, як правило, виявляють себе у:

- популістських гаслах;
- відхиленні від конструктивної співпраці між політичними силами;
- продукуванні обіцянок, які неможливо реалізувати за наявних ресурсів;
- появи політиків-демагогів, які ідейно й іміджево протистоять політикампрагматикам;
- поширенні неконструктивного способу мислення серед різних груп населення [13, с. 12].

Наявність великої кількості демагогічних тенденцій у суспільстві є ознакою

політичної кризи або “надмірного” плюралізму, коли політичні сили та їхні лідери не можуть дійти згоди щодо шляхів і методів реформування держави.

Також, використовуючи інші класифікації політичної культури, останню в сучасній Україні можна визначити певним чином як маргінальну (складається з субкультур різних соціальних груп, які не інтегровані в єдину соціальну спільноту) і провінційну (зорієнтовану на місцеві, регіональні інтереси).

На сучасному етапі в політичній культурі українського соціуму можна виділити кілька сегментів, що дає підстави для ствердження про фрагментарний тип політичної культури.

По-перше, це орієнтація на закордонний досвід, зокрема на країни Європи та Америку. Абсолютизувати їх досвід замало, щоб формувати демократичні цінності в українському суспільстві. Потрібно орієнтуватися саме на загальнолюдські, загальнозначущі демократичні цінності: повага до особистості, повага до закону, відкритість політики, плюралізм поглядів, політична і релігійна терпимість, пріоритет ненасильницьких методів вирішення політичних проблем. По-друге, орієнтація на власну політичну практику [25, с. 303].

Фрагментарність політичної свідомості й відсутність фрагментарної структури, як правило, пояснюється тривалою бездержавністю української нації, насиллям над нею чужинської влади. Постійне відчуття національної образи з боку сильних сусідів та власні національні слабкості – притаманна українству розчуленість і схильність до анархії – ознаки політичної культури. Більше того, велика ставка робилася на животворчу силу релігії, незважаючи на значні конфесійні розходження та протистояння.

Вироблення політичної культури, яка допомогла б утвердженню історичної місії української нації, сприяла б її консолідації, можлива не тільки на базі національного, а й територіального патріотизму. Мається на увазі пробудження самосвідомості всіх постійних мешканців української землі, незважаючи на їх соціальну приналежність, віровизнання, етнічне походження та національну культурну свідомість — саме ця ідея лежить в основі діяльності. Як правило, занепад політичної культури відбувається в тих суспільствах, де відсутня стабільна,

впорядкована демократична, правова держава, тобто де немає однакового для всіх закону. У тому випадку, коли існує безправ'я народу, процвітає бездіяльність владних структур, некомпетентність політиків, нездатність політичних партій висунути узагальнюючу концепцію подальшого розвитку національної держави, постійна боротьба між різними гілками влади, тоді зростають песимізм та соціальна напруженість, що негативно впливають на формування політичної культури як консолідуючого чинника. Занепад політичної культури відбувається також у тому випадку, коли відсутні соціальні цінності, якими надихається кожне нове покоління, тобто формується й утверджується на майбутнє шанобливе ставлення до своєї історії, мови й культури та відповідних демократичних владних структур. Таким чином, формування політичної культури нового – демократичного типу – буде залежати від багатьох чинників і, перш за все, від темпів розвитку національної самосвідомості політичної еліти та кожного окремого індивіда, від його соціального захисту й надання йому реальних, а не декларативних прав і свобод, як це має бути в громадянському суспільстві [11, с. 332].

Модель демократичної політичної культури, до якої спрямовується українське суспільство, має такі фундаментальні ознаки:

- толерантність громадян і держави до опозиційних сил і опонентів; опозиція визнається як легітимна політична сила, невід'ємний елемент політичної системи;
 - орієнтації на плюралізм думок і позицій, визнання багатопартійної системи і різноманітних ідеологій – за винятком тих, що суперечать принципам гуманізму і законам;
 - відносно слабка диференційованість класової свідомості і масове тяжіння громадян до політичного і ідеологічного центру; за таких умов виявляється прагнення вирішувати конфліктні ситуації цивілізованим шляхом, не вдаючись до насильницьких методів;
 - усвідомлення громадянами принципу “держава для громадянина”;
 - дотримання закону усіма громадянами, незалежно від посади, статусу тощо
- [6, с. 19].

Як бачимо, вказані ознаки більшою чи меншою мірою спостерігаються в

політичній культурі українського соціуму. Проте перспективи її розвитку і подальшого формування пов'язуються зі становленням громадянського суспільства з демократичними формами правління, пріоритетом громадянських прав і свобод, пануванням закону для всіх громадян і офіційних діячів.

ВИСНОВКИ

Політична система є центральним механізмом управління і регулювання суспільства, включаючи сукупність інститутів, процедур та норм, які формують і реалізують політичну владу. Вона забезпечує взаємодію між державою, суспільством та окремими громадянами, спрямовану на досягнення загального блага, стабільності та розвитку.

Політична система складається з кількох ключових інститутів, таких як уряд, парламент, судова система, політичні партії та громадські організації. Взаємодія між цими інститутами забезпечує баланс влади, легітимність урядових рішень та їх відповідність інтересам суспільства.

Існують різні моделі політичних систем, зокрема парламентська, президентська, мішана, авторитарна та консенсусна моделі, кожна з яких має свої особливості та механізми функціонування. Вибір моделі політичної системи залежить від історичних, культурних та соціальних умов конкретної країни.

Основні функції політичної системи включають правове регулювання, управління, політичну соціалізацію, мобілізацію громадян, забезпечення стабільності та легітимності, поділ влади і контроль, зовнішні відносини та розвиток суспільства. Ефективне виконання цих функцій сприяє стабільності та прогресу суспільства.

Політична система базується на певній системі цінностей, таких як свобода, демократія, рівність, справедливість, законність, толерантність, екологічна сталість і мир. Ці цінності визначають напрямки політичного розвитку і взаємини між громадянами та владою.

Сучасні політичні системи стикаються з численними викликами, включаючи глобалізацію, екологічні проблеми, соціальну нерівність, технологічні зміни та

загрози безпеці. Для подолання цих викликів необхідні реформи, спрямовані на підвищення ефективності, прозорості та підзвітності політичних інститутів.

Для підвищення ефективності політичних інститутів необхідно вдосконалювати механізми взаємодії між різними гілками влади для забезпечення їхньої більшої ефективності і відповідальності.

Політична система України є складним і багатогранним механізмом, в якому ключові інститути взаємодіють для забезпечення функціонування держави. Конституційний лад забезпечує чіткий розподіл повноважень між Президентом, Верховною Радою, урядом, Конституційним Судом та місцевими органами влади. Це дозволяє ефективно реалізовувати політичну владу та забезпечувати стабільність в країні.

Президент України виконує функцію голови держави, забезпечуючи представницьку та виконавчу владу. Він відіграє ключову роль у зовнішній політиці та безпеці держави. Верховна Рада України є основним законодавчим органом, який ухвалює закони, контролює діяльність уряду та представляє інтереси громадян. Кабінет Міністрів України забезпечує реалізацію державної політики та виконує функції виконавчої влади, відповідаючи за соціально-економічний розвиток країни. Конституційний Суд України гарантує конституційний контроль, вирішує конфлікти між гілками влади та захищає права громадян. Місцеві органи влади забезпечують виконання законів на місцевому рівні та вирішують питання місцевого значення.

Політичні інститути в Україні взаємодіють через систему стримувань і противаг, що забезпечує баланс влади та запобігає узурпації. Верховна Рада контролює діяльність уряду та Президента, уряд реалізує політику відповідно до законів, прийнятих парламентом, а Конституційний Суд контролює відповідність законів Конституції. Місцеві органи влади виконують роль у забезпеченні регіональної політики та представлення інтересів місцевих громад.

Політичні партії відіграють ключову роль у демократичному процесі, представляючи різні політичні інтереси та беручи участь у формуванні уряду. Громадянське суспільство та засоби масової інформації забезпечують громадський контроль за діяльністю влади, сприяючи прозорості та підзвітності.

Політична система України продовжує розвиватися, адаптуючись до нових викликів і умов. Важливо підтримувати баланс влади, забезпечувати прозорість та ефективність роботи політичних інститутів, а також сприяти активній участі громадян у політичному житті країни. Це сприятиме зміцненню демократії та стабільності в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бабкіна О. В. Теорія держави і права у схемах і визначеннях : навч. посіб. Київ : МАУП, 2004. 144 с.
2. Буник В. Поняття політичної системи суспільства: теоретичний аспект. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Політологія, Соціологія, Філософія. 2010. Випуск 15. С. 7 - 10.
3. Ведерніков Ю.А. Теорія держави та права : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 224 с.
4. Волинка К.Г. Загальна теорія держави і права : навчальний посібник. Київ : МАУП, 2003. 240 с.
5. Гільбурт А.М. Політична та правова системи суспільства: співвідношення і взаємодія. Порівняльно-аналітичне право. 2018. № 6. С. 26 - 30.
6. Гринюк Р.Ф. Правова держава: теоретико-методологічні проблеми співвідношення держави і права. Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 18. Київ: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2002. С. 30.
7. Журавський В.С. Політична система України: проблеми становлення і розвитку (правовий аспект). Київ : Парламент. 1999. 112 с.
8. Загальна теорія держави і права : навчальний посібник / за ред. В. В. Копейчикова. Київ : Юрінком Інтер, 2000. 320 с.
9. Загальна теорія держави і права : підручник / за ред. М.В. Цвіка. Харків : Право, 2015. 584 с.
10. Кельман М. С., Мурашин О. Г. Загальна теорія держави і права : підручник. Київ : Кондор, 2006. 477 с.
11. Матвійчик Андрій. Тенденції розвитку політичної системи сучасної України в контексті європейського досвіду. Курасівські читання. Наукові записки. 2005. № 30. С. 329–339.
12. Панчишин А.В. Держава та політична система суспільства: деякі аспекти співвідношення. Держава і право. 2011. Вип. № 52. С. 79–85.

- 13.Пильгун Н. В., Слуцька О. С. Теоретико-правовий аналіз політичної системи України. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2021. Випуск 5. С. 11 - 15.
- 14.Політична система і громадянське суспільство: європейські і українські реалії : монографія / за ред. А. І. Кудряченка. Київ : НІСД, 2007. 396 с.
15. Приходько С., Ільченко А., Макарець С. Політична система України у контексті багатокomпонентних класифікацій. *Політикус*. 2021. Вип.5. С. 65–70.
- 16.Проблеми модернізації політичних систем сучасності : монографія / за ред. Л. М. Герасіної, О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2008. 320 с.
- 17.Проскуріна О. Політична культура України: сучасні проблеми та досвід становлення в умовах гло-балізації. *Наукові записки*. 2018. № 37. С. 142–151.
- 18.Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави : навчальний посібник. Львів: Край, 2008. 224 с.
- 19.Савченко І. Г. Реформування політичної системи України: виклик сучасності. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна, серія „Питання політології”*. 2010. No 885. С. 109–114.
- 20.Скакун О. Ф. Теорія права і держави : підручник. Київ : Алерта, 2013. 524 с
- 21.Смолянук В. Ф., Крутий В. О. Політична система суспільства в умовах гібридної війни: спрямованість трансформацій. *Вісник Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого"*. Серія : Політологія. 2019. № 2. С. 70-87.
- 22.Теорія держави і права : навчальний посібник / за заг. ред. С. Л. Лисенкова, В. В. Копейчикова. Київ : Юрінком Інтер, 2002. 368 с.
- 23.Теорія держави і права : підручник / за заг. ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2014. 366 с.
- 24.Теорія держави і права : підручник / за ред. О.В. Зайчука, Н.М. Київ : Юрінком Інтер, 2006. 688 с.
- 25.Теремко В. Розвиток політичної системи України в умовах цифровізації. *Літопис Волині. Всеукраїнський науковий часопис*. 2023. № 28. С. 300 - 304.

Схожість

Джерела з Інтернету

1000

1	http://academysps.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/diplomna-robota-magistra-Melioranskogo-Sergija-Igorovich	148 джерел	24.7%
2	https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2023/05/Politychni_doslidzhennia_-5.pdf	81 джерело	2.03%
3	https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/11013/1/%d0%bc%d0%b0%d0%ba%d0%b5%d1%82_%20%d0%9c%d0%b0	52 джерела	1.62%
4	http://www.enpui.npu.edu.ua:8080/bitstream/handle/123456789/41859/Havryliuk_dis.pdf?isAllowed=y&sequence=1		1.51%
5	http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/300383	72 джерела	1.3%
6	http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/15118	9 джерел	1.2%
7	http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/1326/%d0%97%d0%b1%d1%96%d1%80%d0%bd%d0%b8%d0%b0	14 джерел	1.08%
8	https://kttidip.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/83/2024/02/tdp-zfn-sr.pdf	3 джерела	0.97%
9	http://piv.nuoua.od.ua/v5_2021/5_2021.pdf	2 джерела	0.95%
10	http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/24014/%d0%9d%d0%90%d0%a3%d0%9a%d0%9e%d0%92%d0%90	63 джерела	0.93%
11	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/rada/new_d0872702/40_3/d.pdf	12 джерел	0.89%
12	http://referat-ok.com.ua/pravo/administrativno-pravova-kvalifikaciya-zlovzhivan-monopolnim-dominuyuchim-standov	5 джерел	0.81%
13	https://mir.zavantag.com/pravo/599093/index.html?page=4	18 джерел	0.79%
14	https://wishenko.org/nacionalena-akademiya-nauk-ukrayini.html?page=9		0.79%
15	http://repository.sspu.sumy.ua/bitstream/123456789/7302/1/%d0%a2%d0%be%d0%bc-1.pdf		0.75%
16	http://lib.pnu.edu.ua/elibrary-res.php?a=1&nom=4	14 джерел	0.75%
17	https://ur.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/%D0%9E%D0%9A4.pdf	29 джерел	0.72%
18	http://www.ipiend.gov.ua/img/scholarly/file/NZ30_2_34.pdf		0.7%
19	https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/19354	64 джерела	0.7%
20	https://suem.edu.ua/sites/default/files/2021-01/sura_zbirnik-tez-dopovidey_2020_maket.pdf		0.7%

21	http://eprints.cdu.edu.ua/587/1/nav9.pdf	4 джерела	0.68%
22	https://www.lvduvs.edu.ua/en/karta-dokumentiv/category/166-entrance-examination-programs.html?download=3978%3Apro...		0.68%
23	http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/25860/%d0%94%d0%b8%d1%81%d0%b5%d1%80%d1%82%d0%b0%d1%...		0.68%
24	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/nmm/2019/ktidp/m29.doc	13 джерел	0.66%
25	http://pyuv.onua.edu.ua/index.php/pyuv/issue/download/30/24		0.64%
26	http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/9474/Pryntsypy%20advokatskoi%20diiInosti%20v%2	2 джерела	0.64%
27	http://biblioteka.cdu.edu.ua/cgi-bin/catsearch.pl?qtype=simple&query=%D0%91%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B0...		0.62%
28	http://obshestvo4u.ru/law-studies/literature-on-jurisprudence/item/492-spisok-literatury.html	4 джерела	0.6%
29	http://idpnan.org.ua/files/pilipishin-p.b.-konstitutsiyno-pravova-vidpovidalnist-organiv-ta-posadovih-osib-mistsevoгo	2 джерела	0.58%
30	https://advokatonline.org.ua/mechanizm-pravovoho-rehulyuvannya-suspilnyh-vidnosyn-ontologichni-zasady-psyholohizatsiji-pra		0.58%
31	http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6689/Teoriia%20derzhavy%20i%20prava_pidruchnyk_KhNUVS...		0.58%
32	http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/4/44.pdf	78 джерел	0.58%
33	http://lib.pnu.edu.ua/elibrary-res.php?a=%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D...		0.58%
34	https://lpnu.ua/sites/default/files/2021/dissertation/10274/disertaciyna-robota-na-zdobuttya-naukovogo-stupenya-d	32 джерела	0.58%
35	https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/7450/1/normotv-diyaln_20-05-MAKET.pdf		0.56%
36	https://studres.ru/product/pol-tichna-sistema-susp-lstva-sutn-st-osnovn-risi-funkts	2 джерела	0.56%
37	http://tri.org.ua/?predmet=30&pnn=85	16 джерел	0.56%
38	https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/37761/3/%d0%9d%d0%b0%d1%83%d0%ba%d0%be%d0%b2%d0%b0	3 джерела	0.56%
39	https://elar.naiu.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/301fa466-55bd-4d2b-b60d-c5a21e79d4fb/content	14 джерел	0.54%
40	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/nmm/2020/kzpd/r10.4.pdf	2 джерела	0.54%
41	http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5808/Pidhotovka%20politseiskykh%20v%20umovakh	12 джерел	0.52%
42	http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/DergBud/22.pdf	2 джерела	0.52%

43	http://docplayer.net/86514144-Elektronne-naukove-fahove-vidannya-yuridichniy-naukoviy-elektronniy-zhurnal.html	2 джерела	0.52%
44	https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/18225		0.52%
45	http://idpnan.org.ua/files/2019/makarenko-l.o.-teoretiko-metodologichni-aspekti-piznannya-ta-formuvannya-pravovoyi-kulturi...		0.52%
46	http://nauka.nlu.edu.ua/nauka/download/zbirniki_konf/Azimov_2020.pdf	2 джерела	0.52%
47	https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/49661/1/%d0%97%d0%b1%d1%96%d1%80%d0%bd%d0%b8%d0%ba.conf_IS...		0.52%
48	https://www.cuspu.edu.ua/images/nauk_zapiski/pravo/5_2018/Vipusk_52018.pdf		0.52%
49	http://ep3.nuwm.edu.ua/17306/1/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F%...		0.52%
50	http://visnyk-pravo.mdu.in.ua/uk/visnik_mdu_2018_16.pdf		0.52%
51	http://dndi.mvs.gov.ua/files/pdf/dissertation_Grishko_O_M.pdf	3 джерела	0.52%
52	http://old.nung.edu.ua/files/attachments/hasanov_dis.pdf	2 джерела	0.5%
53	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/rada/k2/NewF/11/1/d.pdf		0.5%
54	https://uchika.in.ua/kornyeyev-yu-v-institut-povitryanogo-zakonodavstva-v-sistemi-t.html	3 джерела	0.48%
55	http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/64936		0.48%
56	http://vstup.aau.edu.ua/sections/examination-programs/bachelor-degree/professional-examination-law-program		0.48%
57	http://law.karazin.ua/resources/doks/prohrama_fakhovikh_vyprobuvan_do_aspirantury_081_pravo_2021.pdf	3 джерела	0.48%
58	https://dokumen.pub/978-617-511-269-4.html	7 джерел	0.48%
59	https://www1.lvduvs.edu.ua/uk/karta-dokumentiv/category/149-conference-2019.html?download=634%3Aderzhavot	2 джерела	0.46%
60	http://nvppp.in.ua/vip/2022/5/5_2022.pdf	15 джерел	0.46%
61	http://ivinas.gov.ua/en/archive-main/download/481_d07411c4de2a6490ef8de8459f25a9b5.html	4 джерела	0.46%
62	http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/73035	2 джерела	0.44%
63	https://ronl.org/referaty/gosudarstvo-i-pravo/725360		0.44%
64	http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/20846/%d0%90%d0%bf%d0%b0%d0%bd%d0%b0%d1%81%d0%b5%d0%bd%...		0.44%

65	https://www.nusta.edu.ua/wp-content/uploads/2016/11/%D0%9A%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%BD%D1%...	0.43%
66	http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/7678/3/dysertatsia_sereda.pdf	0.43%
67	http://el-conf.com.ua/wp-content/uploads/2018/12/%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B010.p...	5 джерел 0.43%
68	https://infopedia.su/4x60f2.html	3 джерела 0.43%
69	http://moodle.mdu.in.ua/pluginfile.php/4621/course/overviewfiles/%D0%A6%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0...	0.43%
70	http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3618/1/%d0%a1%d0%b5%d0%bd%d0%b8%d0%ba_2-03-21%20.pdf	0.41%
71	http://www.nusta.edu.ua/wp-content/uploads/2016/11/2012-3.pdf	2 джерела 0.41%
72	https://if.uu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/02/%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A-%D0%A2%D0...	0.39%
73	http://studlancer.net/ru/trade/detaildone/339	0.39%
74	http://instzak.rada.gov.ua/uploads/documents/31647.doc	2 джерела 0.39%
75	https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/eeb950b8-8f2e-4616-92a7-d68a21fe64dd/content	0.39%
76	http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/26798/%d0%94%d0%b8%d1%81%d0%b5%d1%80%d1%82%d0%b0%d1%...	0.39%
77	http://vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc47/part_1/juspradenc47-1.pdf	6 джерел 0.39%
78	https://nadoest.com/navchalenij-posibnik-kiyiv-2013-075-8-bbk-74-204-11-67ya7-d13-stor-5	2 джерела 0.39%
79	http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/4/45.pdf	0.39%
80	http://youbusinessnet.ru/slepoy-chelovek-v-chernom-voronin-a-n	0.39%
81	https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/18464	2 джерела 0.39%
82	http://naub.oa.edu.ua/2012/mistse-sotsialno-psyholohichnyh-ta-etychnyh-faktoriv-v-profesiji-yurysta	0.39%
83	http://www.naiu.kiev.ua/zagalnoakademichni-kafedri/kafedra-konstitucijnogo-ta-mizhnarodnogo-prava/navchalno-metodich...	0.37%
84	http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/6054/1/%d0%a1%d0%9b%d0%9e%d0%92%d0%9d%d0%98%d0%9a%20%d0%9e...	0.37%
85	https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/16895/Dysertatsiia_Tomliak_2023.pdf?isAllowed=y&sequence=1	0.37%
86	https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/18722	0.37%

87	http://lsej.org.ua/3_2019/78.pdf	0.37%
88	http://sipl.com.ua/wp-content/uploads/2017/10/%D0%94%D0%B8%D1%81_%D0%9C%D1%85%D0%B8%D1%82%D0%	2 джерела 0.37%
89	https://legalactivity.com.ua/index.php?day=10&month=12&option=com_jalendar&view=articles&year=2015	0.37%
90	http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/18225	0.37%
91	https://vbaze.com.ua/ru/product-gromadjanske-suspilstvo-ponjattja-ta-struktura	0.37%
92	http://lib.knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2014/12/Pokazhchik_drukovany_pracy_2016-2017.pdf	0.37%
93	https://shron1.chtyvo.org.ua/Kostenko_Andriana/Rol_instytutiv_hromadianskoho_suspilstva_v_konteksti_ievrointehr	2 джерела 0.37%
94	http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/6225/NCH%20NPU%20S%2022%20V1.pdf	0.37%
95	http://repositc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/16312/1/Konferenciya_04.11.pdf	2 джерела 0.35%
96	http://juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/3_2020/3_2020.pdf	0.35%
97	http://univd.edu.ua/general/abit/2013/program/pravobudj_mag.pdf	0.35%
98	https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ac12af3a-310c-4b40-8aef-48aa90af7990/content	0.35%
99	http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/19901/1/%d0%9c%d1%96%d0%bb%d1%8e%d0%ba%d0%be%d	2 джерела 0.35%
100	http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/24264/1/%d0%9c%d0%be%d0%bd%d0%be%d0%b3%d1%80%d0%b0%d1%84%...	0.35%
101	http://uk.wikipedia.org/wiki/Романо-германська_правова_сім'я	2 джерела 0.35%
102	https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4604b793-0ac4-4778-aa9e-8407e10adab2/content	2 джерела 0.33%
103	https://uchika.in.ua/robocha-programa-navchalenoyi-disciplini-teoriya-derjavi-ta-pr.html?page=4	2 джерела 0.33%
104	http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/3_2020/3_2020.pdf	2 джерела 0.33%
105	http://academy.gov.ua/pages/dop/137/files/60d988d8-f7ce-4b5e-82b1-53a7868cca23.pdf	2 джерела 0.33%
106	http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/56159/2/disertaciyna-robota-na-zdobuttya-naukovogo-stupenya-doktora-yuridichnikh-nauk...	0.33%
107	http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/7678/3/dysertatsia_sereda.pdf	0.33%
108	https://visnykpau.com/index.php/journal/article/view/413	0.31%

109	http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2018/3/part_1/2018-3_1.pdf		0.31%
110	https://www.wunu.edu.ua/opp/uf/mizhnarodne_pravo/mizhnarodne_pravo_bakalavr/normativni/Kursova%20robo...	2 джерела	0.31%
111	http://studcon.org/funkciyi-derzhavy		0.31%
112	http://eprints.kname.edu.ua/38965		0.31%
113	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/2020/kzpd/l4.pdf		0.31%
114	https://dspace.vspu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/5213/dis%20%20%9d%20%b0%20%b3%20%be%20%80%20%bd%20%...		0.31%
115	http://sipl.com.ua/wp-content/uploads/2018/03/%D0%B4%D0%B8%D1%81-%D0%9E%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B...	7 джерел	0.31%
116	http://ir.librarynmu.com/bitstream/123456789/3274/1/EURASIAN%20SCIENTIFIC%20DISCUSSIONS%2013-15.02.22.pdf		0.31%
117	http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc43/juspradenc43.pdf		0.31%
118	http://idpnan.org.ua/files/2020/sichevlyuk_v_a_evolyuciya_kategorij_pravova_subktnist_teoretiko-prikladni_zasadi_-_monograf...		0.31%
119	http://volyn.maup.com.ua/assets/files/materiali-konferencii-1.pdf	6 джерел	0.27%
120	http://legeasiviata.in.ua/archive/2018/12-2/12-2.pdf	5 джерел	0.25%
121	http://www.niss.gov.ua/public/File/Str_prioritetu/2009_3-12.pdf	2 джерела	0.25%
122	http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/7716/Hrynchyshyn-O.M.-P1-M22z-free.pdf?isAllowed=y&sequence...		0.21%
123	http://nvppp.in.ua/vip/2021/6/6_2021.pdf		0.21%
124	http://apnl.dnu.in.ua/3_2021/3_2021.pdf		0.21%
125	http://referatu.net.ua/referats/7569/150198	13 джерел	0.19%
126	http://idpnan.org.ua/files/fil-i.m.-kriminalno-pravova-ta-kriminologichna-protidiya-nenalejnomu-vikonannyu-profesijnih-obov_y_...		0.19%
127	http://xrelease.ru/g-r-a-zh-d-a-n-s-k-o-e_p-r-a-v-o_4.php	26 джерел	Неприйнятний контент
128	https://mon.gov.ua/storage/app/media/05.%2001.%202021/VO%202021/07/22/ZVO.Vidkr.MU.rozv.lyud.Ukr.01.22.07-0...	4 джерела	0.17%
129	http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/23559/%20%9c%20%b5%20%82%20%be%20%b4%20%b8%20%8...	9 джерел	0.17%
130	http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/52883/2/dysertacijanazdobuttyanaukovogostepenyadoktorafilosofiyikovalchuksv.pdf		0.15%

131 <http://idpnan.org.ua/files/2021/ochkolyas-d.v.-teoretichna-yuridichna-nauka-yak-doktrinalna-osnova-pravovoyi-ideol> 2 джерела 0.15%

132 <https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/1763> 2 джерела 0.15%